

FYLKESMANNEN I FINNMARK

FINNMÁRKKU FYLKKÁMANNI

Landbruks- og matdepartementet

Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.:	/ Doknr.:
Mottatt: 17 FEB 2016	
Saksbeh.:	Ark.:
Kopi:	Avskr.:

Deres ref
14/1037-Deres dato
21.12.2015Vår ref
Sak 2015/4994
Ark 541Vår dato
12.02.2016

Saksbehandler/direkte telefon: Trond Aarseth – 78 95 03 15

Forslag til endring i reindriftsloven med tilhørende forskrift - høring

Det vises til LMDs brev av 21.12.2015.

Helt siden 1980-tallet har man gjennom ulike virkemidler forsøkt å få ned reintallet i deler av Finnmark. Virkemidlene har vist seg å være utilstrekkelige, og selv om noen har redusert har dette ikke vært tilstrekkelig fordi andre ikke har gjort det, eller faktisk har økt reintallet. Konsekvensen er blant annet at mange av de som har vært lojale til den statlige målsetningen føler seg som tapere. Dette har bidratt til en mistro til nye virkemidler for å redusere reintallet – mange er redd for å redusere fordi de frykter at de på sikt igjen kan bli tapere.

Dagens reindriftslov forutsetter at siidaandelene innenfor et distrikt/siida selv skal bli enige om reintallsfordelingen. Dersom de ikke blir det og reintallet overstiger fastsatt reintall for distriktet/siidaen, skal reindriftsstyret pålegge alle siidaandeler å redusere forholdsmessig slik at reintallet kommer under det fastsatte. Dersom reintallet igjen overstiger det fastsatte, angir ikke loven andre virkemidler enn ny runde med forholdsmessig reduksjon. Alle siidaandeler vil da måtte redusere forholdsmessig, også de som ikke er skyld i at reintallet har økt. Lovens virkemidler kan således igjen føre til at de som er lojale mot statens reindriftspolitikkk blir tapere.

Nytt femte ledd i §60

Den foreslåtte lovendringen vil kunne forhindre at man får flere etterfølgende vedtak om forholdsmessig reduksjon. Dersom reintallet igjen stiger til over det fastsatte etter at en prosess med forholdsmessig reduksjon er gjennomført, kan Fylkesmannen for inntil 5 år «fryse» den reintallsfordelingen man hadde når den forholdsmessige reduksjonen var gjennomført.

Fylkesmannen i Finnmark støtter forslaget til lovendring. Vår erfaring er at de fleste siidaandelene først og fremst ønsker forutsigbarhet, og at usikkerheten knyttet til andre siidaandelers valg og hva som «betaler seg» på lang sikt, er til hinder for en mer planmessig

strukturering av reinflokken. Selv om Fylkesmannens vedtak vil være tidsbegrenset, vil det gi større grad av forutsigbarhet og distriktene/siidaene vil få bedre tid til selv å arbeide fram bruksregler med ny reintallsfordeling. Lovendringen gir imidlertid ingen langsiktig avklaring i de tilfeller der distrikter/siidaer ikke klarer å bli enige om reintallsfordelingen, og man bør allerede nå vurdere om det er behov for nye virkemidler når Fylkesmannens reintallsvedtak opphører. Det må tas høyde for at enkelte reineiere fortsatt vil motarbeide distriktsstyrenes forsøk på å bli enige om reintallsfordelingen fordi de ser seg mer tjent med et nytt vedtak om forholdsmessig reduksjon.

Fylkesmannen ser for seg at varigheten av vedtak etter den foreslåtte lovbestemmelsen vil måtte fattes i dialog med distriktsstyret og samordnes med distriktets arbeid med reintallsfordeling. Det kan da være aktuelt å fastsette reintall per siidaandel for ett eller to år i påvente av at distriktet utarbeider egen reintallsfordeling, og senere fatte vedtak om forlengelse slik at samlet tidsrom blir inntil 5 år dersom det blir nødvendig. Det bør klargjøres om en slik praksis er lovlig, og også om Fylkesmannen kan fatte nytt vedtak etter at 5 årsperioden er utløpt.

Fylkesmannen savner en presisering av om fastsettelse av reintall per siidaandel er enkeltvedtak som kan påklages, og hva som eventuelt kan påklages; Fylkesmannens vedtak om å fastsette øvre reintall på siidaandelsnivå, det konkrete reintallet eller begge deler.

Andre ledd i lovforslaget åpner for overføring av reintallskvoter mellom siidaandeler. Vi ser et klart behov for dette ved overføring av livdyr i forbindelse med arv eller som gaver fra foreldre til barn/barnebarn som er i oppbyggingsfasen. Vi oppfatter imidlertid at forslaget også åpner for kjøp og salg av reintallskvoter.

Fylkesmannen ser også for seg at andre ledd i lovforslaget kan skape uklarheter knyttet til sanksjonering ved for høyt reintall. Gitt at det er inngått avtale om fordeling av reintallet mellom to siidaandeler, og reintallet overstiger reintallet fastsatt av Fylkesmannen for de to til sammen. Hvilken reintallsfordeling skal da legges til grunn for sanksjonering? Den som er fastsatt av Fylkesmannen eller den som er avtalt mellom siidaandelene? Hvis det skal åpnes for slike avtaler, må det gis utfyllende bestemmelser om sanksjonering, om bekjentgjøring av avtaler, krav til varighet mv.

Forslag til forskrift

Innledningsvis vil vi påpeke at betegnelsen siida er benyttet i forskriften, mens fastsatt reintall i de fleste tilfeller er gitt på distriktsnivå. Forskriften bør derfor gjøres gjeldende for siidaer/distrikter.

Vi vil også påpeke at reindriftslovens § 60 3. ledd trer inn når reintallet overstiger det fastsatte, mens nytt 5. ledd først trer inn når reintallet overstiger fastsatt reintall med mer enn 5 %. Dette vil medføre at en overskridelse av reintallet med inntil 5 % medfører at reindriftsstyrets skal fatte vedtak om forholdsmessig reduksjon, mens en overskridelse med mer enn 5 % medfører at Fylkesmannen skal fastsette reintall på siidaandelsnivå. Dette kan medføre spekulasjoner og posisjonering og følgelig mindre forutsigbarhet for utøverne. Her er det behov for en samordning av 3. og 5. ledd i § 60.

Begrensingen som ligger i at reintallet må overstiges med 5 % før Fylkesmannen kan fatte vedtak etter § 60 5. ledd, medfører etter vår vurdering at man langt på vei aksepterer at reintallet kan overstiges med inntil 5 %. Tilskuddsforskriftens bestemmelser om avkorting av tilskudd ved for høyt reintall vil motvirke dette, men for siidaandeler som ikke kvalifiserer til tilskudd vil et reintall på inntil 5 % over det fastsatte ikke medføre reaksjoner fra forvaltningen.

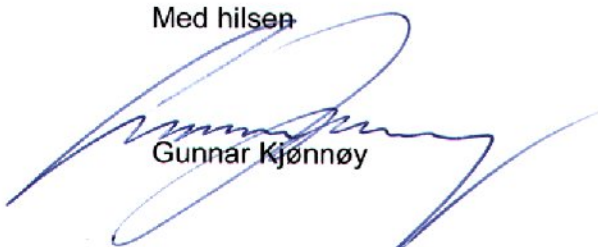
Forskriften legger opp til at Fylkesmannen skal fastsette reintallet for den enkelte siidaandel til det reintallet andelen hadde året før reintallet steg over fastsatt nivå. Dette kan forstås på flere måter, men vi legger til grunn at man her mener året før første gang reintallet overstiger fastsatt nivå etter at forholdsmessig reduksjon er gjennomført. Det forutsetter at reintallet etter en forholdsmessig reduksjon faktisk kommer ned på fastsatt nivå. Dette trenger ikke å være tilfelle. Fylkesmannen har gjennom tellinger avdekket eksempler på at reintallet ikke er kommet ned på fastsatt nivå, selv om summering av oppgitt reintall i meldinger om reindrift angir dette. Man kan også oppleve at noen siidaandeler øker reintallet mens andre er under sanksjonering for at deres reintall er for høyt, og at det reelle reintallet derfor ikke reduseres tilstrekkelig.

Dersom vår forståelse om at grunnlaget for Fylkesmannens vedtak skal være reintallsfordelingen året før første gang reintallet overstiger fastsatt nivå etter at forholdsmessig reduksjon er gjennomført er riktig, må en anta at den enkeltes reintall er tilnærmet likt det reintallet de har fått fastsatt gjennom vedtak om forholdsmessig reduksjon. Etter Fylkesmannens vurdering vil det da være vel så hensiktsmessig at Fylkesmannen viderefører reintallsfordelingen fra reindrifststyrets vedtak om forholdsmessig reduksjon. Da vil man også slippe de uklarheter knyttet til grunnlaget for fordelingen som er nevnt i forrige avsnitt. I tillegg vil man unngå at de som av ulike grunner har redusert til under det reintallet som ble fastsatt gjennom forholdsmessig reduksjon, får «frosset» dette reintallet i inntil 5 år.

Fylkesmannen ser flere utfordringer knyttet til forvaltning av de nye bestemmelsene, og forutsetter at det blir utarbeidet veileder for forvaltningen. Forholdet til internasjonale konvensjoner blir ofte trukket inn ved forvaltningen av reindrifstlovgivningen, og det vil være en fordel om dette avklares i forarbeidene til bestemmelsen eller i en veileder i etterkant.

Avslutningsvis vil Fylkesmannen påpeke at distriktenes arbeid med intern reintallsfordeling er svært utfordrende. I mange tilfeller tror vi det vil være behov for bistand utenfra, både når det gjelder metodisk tilnærming og prosessledelse.

Med hilsen

Gunnar Kjønnøy

Trond Aarseth
reindriftdirektør